فصلنامه تحقیقات جدید در علوم انسانی
Human Sciences Research Journal
دوره جدید، شماره ۲۷، بهار ۱۳۹۹، صص ۲۰۰-۱۸۳ **New Period, No 27, 2020, P 183-200**
شماره شاپا (۲۴۷۶-۷۰۱۸) **ISSN (2476-7018)**

مطالعه تطبیقی قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۱ با قوانین مربوطه در کشورهای جنوب شرق آسیا

کاظم مفاخری باشماق[۱]. دکتر علی زارع[۲]
۱- دانشجوی دوره دکتری حقوق خصوصی دانشگاه آزاد اسلامی واحد امارات
وکیل پایه یک دادگستری مرکز وکلای قوه قضائیه استان کردستان، سنندج، ایران
kaniani88@yahoo.com
۲. استادیار گروه حقوق خصوصی، دانشکده حقوق، الهیات و علوم سیاسی
دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران

چکیده
سرمایه‌گذاری خارجی در گونه‌های مستقیم و غیرمستقیم خود یکی از راهکارهای دستیابی به توسعه پایدار است و به شکوفایی اقتصادی می‌انجامد. نظام‌های حقوقی با تصویب قوانین مناسب از یک سو بسترهای لازم را برای سرمایه‌گذاری خارجی فراهم و از سوی دیگر میان-کنش آن را با بازیگران اقتصادی داخل به گونه‌ای تعیین می‌کنند که برآیند آن مبارزه با کاستی‌های موجود در نظام اقتصادی باشد در این راستا، محدودیت‌های سرمایه‌گذاری خارجی، مشوق‌های آن و نیز پیوندهای قوانین مربوطه با دیگر قوانین موضوعه در شمار موضوعات مهمی است که در راه استفاده از توانمندی‌های این واقعیت مهم اقتصادی باید بدانها پرداخت. در ایران با وجود قوانین پراکنده پیشین، قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۱ بایسته‌های سرمایه‌گذاری خارجی را در کشورمان تعیین کرده است. مطالعه تطبیقی آورده‌های این قانون با مقررات مرتبط در کشورهای جنوب شرق آسیا که از این راه به رشد اقتصادی بالایی دست یافته‌اند می‌تواند عیار مناسبی برای ارزیابی کارآمدی این قانون باشد. این پژوهش دریافته است که همانند مقررات کشورهای پیش‌گفته، پیاده‌سازی مناسب قانون یادشده در ایران می‌تواند به بهبود جایگاه سرمایه‌گذاری خارجی و پیامدهای قابل انتظار آن در کشورمان منجر شود.

واژه‌های کلیدی: سرمایه‌گذاری خارجی، حمایت حقوقی، توسعه پایدار، قوانین سرمایه‌گذاری.

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-18]

مقدمه

در آغاز هزاره سوم میلادی، چالش‌های اقتصادی بسیاری سرتاسر جهان را در نوردیده است. این چالش‌ها که در پرتو پدیده جهانی شدن وبه ویژه جهانی شدن اقتصاد روز به روز نیز پررنگ‌تر می‌شود بر حسب عواملی چون میزان توسعه‌یافتگی، عوامل سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و. . . بر کشورهای آماج خود اثر می‌گذارند.

سازماندهی اقتصاد داخلی و خارجی یکی از بدیهی‌ترین راهکارها برای مبارزه با چالش پیش‌گفته است. البته در این راستا نیز دشواری‌های بسیاری فراروی کشورها وجود دارند و آنها نمی‌توانند بدون برخورداری از راهکارهای آزموده‌شده به سازماندهی اقتصادشان بپردازند.

یکی از این راهکارهای تجربه‌شده که هم از دیدگاه فناوران علوم اقتصادی و تجاری و از هم از نظر کنشگران نظام‌های اقتصادی بسیار اثرگذار بوده و افزایش کارآمدی و کارآیی اقتصاد داخلی را به همراه دارد، استفاده از ظرفیت‌های موجود در سرمایه‌گذاری خارجی است. وجود آثار مثبت فراوان بر شاخص های کلان و خرد اقتصادی و تاثیرات مثبت در سطح بنگاه‌های سرمایه پذیر نظیر دسترسی به بازارهای صادراتی جدید ارتقا سطح رقابت پذیری، انتقال دانش فنی و مدیریتی، ایجاد امنیت اقتصادی و اشتغالزایی گواهی بر این کارایی و کارامدی است. به این دلیل بیش از ۳۰ سال است که غالب کشورهای جهان با توجه ویژه به موضوع سرمایه گذاری خارجی، سیاست ها و برنامه هایی را برای تشویق و حمایت و جذب سرمایه های خارجی تدوین و به اجرا درآورده و در تلاشی مستمر در ایجاد مزیت های رقابتی برای هدایت سرمایه گذاران خارجی به کشور متبوعشان هستند (علی‌شیری و شمس عراقی، ۴۳:۱۳۹۲). سرمایه‌گذاری خارجی، عامل رفع شکاف پس انداز- سرمایه گذاری، انتقال تکنولوژی و دانش فنی و توسعه بازار صادراتی محسوب می‌شود. از اینرو امروزه کشورهای مختلف به ویژه در حال توسعه در یک محیط رقابتی به دنبال بسترسازی برای جذب سرمایه های خارجی هستند (آجری آیسک، ۶۵:۱۳۹۸).

اهمیت این راهکار تا بدانجاست که در نظام بین المللی جاری، بیشتر کشورها به منظور مشارکت در اقتصاد بین المللی به صورت ارادی محدودیت هایی را در رابطه با اعمال حق حاکمیت خویش مورد پذیرش قرار داده اند. برای نمونه در زمینه ی سرمایه گذاری، دولت ها با اهداف فراهم آوردن یک محیط یا ثبات و قابل پیش بینی برای سرمایه گذار خارجی، به انعقاد معاهدات دو یا چند جانبه روی آورده اند که این معاهدات با پیش بینی حقوق متعدد برای سرمایه گذاران، تا اندازه ای زیادی دامنه ای اعمال حق حاکمیت دولت میزبان سرماطه را محدود می‌سازد. (نیکبخت و انصاری، ۴۱:۱۳۹۰) این ام خو نشان دهنده مزایای بسیار آشکار سرمایه‌گذاری خارجی در کشورها و اهمیت آن برای کشورهاست که حتی در این راه از تحدید جلوه‌های حاکمیت خویش نیز ابایی ندارند.

با این وجود باید خاطرنشان شود که استفاده از این توانمندی نیز مستلزم پیش‌بینی سازوکارهای مناسب و هم‌پیوند در نظام‌های حقوقی است در این میان، تصویب قوانین مناسب در زمینه بایسته‌های سرمایه‌گذاری

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-18]

خارجی و چگونگی عملکرد نهادهای داخلی می‌تواند بیشترین میزان بهره‌مندی از آن را برای کشورها به همراه آورده و به چیرگی بر بسیاری از چالش‌های اقتصادی هدف منجر شود. دولت‌های میزبان در تلاش برای جمع بین دو هدف تشویق و حمایت از سرمایه گذاری خارجی از یک سو و حفاظت از منافع اساسی خویش از سوی دیگر که گاه در تعارض با یکدیگر قرار می گیرند، تدبیری اندیشیده اند از جمله درج شرط استثنای مربوط به حفظ منافع اساسی دولت در توافقات سرمایه گذاری که به دولتها اجازه می‌دهد تا در مواقعی که بخواهند مفاد معاهده را محدود کنند یا تخصیص زنند به منافع اساسی استناد کنند.

در نقطه مقابل، درج شرط ثبات در قراردادهای سرمایه گذاری جهت کاهش ریسک قانون گذاری، عدم تبعیض از طریق اعطای رفتار ملی و یا رفتار ملتهای کامله الوداد، به عنوان مهمترین تعهد دولتها در مواجهه با سرمایه گذاری خارجی در کنار برخی مفاهیم حمایتی دیگر چون تعهد به اعطای رفتار عادلانه و منصفانه در رابطه با سرمایه گذاری خارجی مطرح می گردد. (میهمی، ۲۹۵:۱۳۹۸) بنابراین سرمایه‌گذاری خارجی هنگامی می‌تواند بع توسعه پایدار اقتصادی منجر شود که هر یک از مؤلفه‌های پیش‌گفته به گونه‌ای متوازن مورد توجه قرار گیرند.

در کشور ما قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۱ رسالت پیش‌گفته را بر عهده دارد. برای آن که میزان کارآمدی آموزه‌های این قانون در پرتو انطباق آن با مقررات تصویب‌شده در کشورهای دیگر شناخته شود، در این نوشتار با رویکردی تطبیقی، آموزه‌های این قانون با مقررات کشورهای جنوب شرق آسیا به گونه‌ای فشرده از نظر گذرانده می‌شود.

از همین‌رو در این نوشتار که با روش توصیفی-تحلیلی و با بهره‌گیری از منابع دسته اول پژوهشی نگاشته شده، پس از مطالعه ساختار قانون پیش‌گفته در نظام حقوقی ایران، هر یک از ارکان سرمایه‌گذاری خارجی همانند مشوق‌ها و نیز محدودیت‌ها در قوانین کشورهای جنوب شرق آسیا نیز از نظر گذرانده می‌شود.

۱- قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۱

این نوشتار به مطالعه تطبیقی آورده‌های قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۱ با آموزه‌های هم‌پیوند در نظام‌های حقوقی کشورهای جنوب شرق آسیا می‌پردازد. از همین‌رو در این گفتار، مقررات قانون پیش‌گفته تحلیل می‌شود تا از این راه بتوان آموزه‌های مرتبط در قوانین کشورهای جنوب شرق آسیا را از این دیدگاه بررسی نمود.

۱-۱مفهوم

قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۱در هفت فصل تدوین شده است. فصل اول آن در خصوص تعاریف است و در ماده یک از فصل اول به تعریف سرمایه‌گذاری خارجی در ایران می‌پردازد. بر پایه تعاریف این ماده، سرمایه گذار خارجی شامل اشخاص حقیقی و حقوقی غیر ایرانی و یا

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-18]

ایرانی با استفاده از سرمایه با منشاء خارجی است که مجوز سرمایه‌گذاری موضوع ماده ۶ را اخذ نموده باشند. آنچه که در این تعریف آمده نشان می‌دهد که منظور از سرمایه‌گذاری خارجی ورود سرمایه در اشکال متنوع آن با منشاء خارجی است. بر این اساس خارجی بودن منشاء سرمایه کلید این تعریف بوده بنابراین ایرانیانی هم که منشأ سرمایه شان خارجی است مشمول این تعریف می‌شود. باید خاطرنشان شد که اعمال اقدامات حمایتی از سرمایه‌گذاران خارجی مستلزم شناخت مفهوم سرمایه‌گذار است (غمامی، ۷:۱۳۹۸) از همین‌رو شناسایی مصادیق سرمایه‌گذاری خارجی برای پیاده‌سازی مقررات این قانون دارای اهمیت است.

فصل دوم در مورد شرایط عمومی پذیرش سرمایه خارجی است. شرایط عمومی پذیرش سرمایه‌های خارجی ملاحظه می‌شود، هدف از پذیرش سرمایه‌گذار خارجی؛ عمران و آبادی و انجام فعالیت‌های تولیدی در بخش‌های مختلف اقتصادی تعریف شده است که زمینه ساز رشد اقتصادی، ارتقاء فن آوری، افزایش کیفیت تولیدات، ایجاد فرصت‌های شغلی و افزایش صادرات بشود. این احکام شاخص‌های ایجابی جلب و جذب سرمایه‌گذاری خارجی محسوب می‌شود که باید در صدور مجوز هیئت سرمایه‌گذاری خارجی به آن توجه کرد.

نکته قابل ذکر در این شاخص‌های ایجابی "رعایت سایر قوانین و مقررات جاری کشور"، علاوه بر شرایط عمومی پذیرش سرمایه‌گذاری خارجی بر اساس قانون تشویق و حمایت است. این عبارت نشان می‌دهد که در صدور مجوزهای سرمایه‌گذاری خارجی و نظام عمومی پذیرش آنها، مقررات حاکم بر سایر حوزه‌های بخشی که می‌تواند در سایر قوانین و مقررات ذیربط آنها ذکر شده باشد، هم باید مورد توجه قرار بگیرد. بعبارت دیگر نظامات مستقل حاکم بر رژیم عام سرمایه‌گذاری در کشور و در حوزه‌های مختلف اقتصادی نیز باید در صدور مجوزهای سرمایه‌گذاری خارجی مورد ملاحظه قرار بگیرد (کمیته سرمایه‌گذاری خارجی ستاد پساتحریم اتاق تهران، ۱۳۹۶).

۲-۱مشوق‌ها

در قانون تشویق و حمایت از سرمایه گذاری خارجی طرح و بیان سیاست‌های تشویقی روشن در زمینه جذب سرمایه گذاری خارجی ندرد. بررسی‌ها نشان می‌دهد که سیاست‌های تشویقی نظیر معافیت های مالیاتی، تعرفه ای و غیر تعرفه‌ای و گمرکی بعنوان جاذبه هایی برای سرمایه گذاران خارجی به شمار می‌آید. متاسفانه در قانون سرمایه گذاری ایران چنین سیاست هایی پیش بینی نشده است.

۳-۱رابطه با سایر قوانین

شفاف نمودن قوانین و مقررات داخلی و ایجاد ثبات در مقررات در جذب سرمایه‌گذاری خارجی اهمیت بسزایی دارد. وجود مغایرت در بین قوانین موجب سردرگمی سرمایه‌گذار خارجی می‌شود. مثلاً اصل‌های

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-18]

۴۴، ۸۱ و ۱۳۴ قانون اساسی یک از موانع حقوقی در زمینه جذب سرمایه‌گذاری خارجی است. بر اساس اصل ۴۴ اقتصاد کشور به سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی تقسیم می‌شود. با توجه به امیتازات و انحصارات خاص که این اصل برای اقتصاد دولتی قائل می‌شود، دایره فعالیت و عملکرد بخش خصوصی بر اساس این اصل بسیار محدود و در دایره بسیار تنگ قادر به فعالیت خواهد بود. بر این اساس فعالیت اقتصادی بخش خصوصی در حقیقت مکمل فعالیت‌های بخش دولتی و تعاونی به شمار آمده و حیطه این فعالیت های محدود را نیز بر اساس اصل ۴۴ قانون معین می نماید.

بر اساس اصل ۸۱ قانون اساسی نیز «دادن امتیاز تشکیل شرکت‌ها و موسسات در امور تجارتی و صنعتی و کشاورزی و معادن و خدمات به خارجیان مطلقاً ممنوع است» که در نتیجه، این اصل می‌تواند تأثیر منفی بر سرمایه‌گذار خارجی گذارد.

بر اساس اصل ۱۳۹ قانون اساسی، صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی یا ارجاع آن به داوری در هر مورد موکول به تصویب هیات وزیران که باید به اطلاع مجلس نیز برسد. در مواردی که طرف دعوی خارجی باشد و در موارد مهم داخلی باید به تصویب مجلس نیز برسد. موارد مهم را قانون تعیین می‌کند. سرمایه گذار خارجی در چنین حالتی می پندارد رای صادره به دلیل عدم بی طرفی محکمه داخلی به نفع طرف مقابل او و به زیان او صادر خواهد شد بر این اساس این اصل زمینه عدم اعتماد سرمایه گذار خارجی را برای انجام فعالیت اقتصادی در ایران را در پی خواهد داشت.

وجود ابهامات و موانع در خود قانون تشویق و حمایت نیز باید مرتفع گردد. برخی ابهامات و موانع در تبصره ذیل ماده ۲، بند الف ماده ۳، مواد ۸، ۱۰ و ۱۷ وجود دارد.

۲- سنگاپور

۲-۱ قوانین مربوط به سرمایه‌گذاری در سنگاپور

کشور سنگاپور قانونی در رابطه با سرمایه‌گذاری‌های خارجی یا قانون سرمایه‌گذاری در کل اقتصاد ندارد که هم بر سرمایه‌گذاری داخلی و هم خارجی حاکم باشد. در عوض، قوانین عمومی کاربردی در سرمایه‌گذاری حاکم است، مانند قانون عام قرارداد و قانون شرکت‌های سنگاپور[1] به طور کلی، هیچ تفاوتی بین رفتار سرمایه گذاری خارجی و سرمایه گذاری داخلی وجود ندارد، مگر به موجب قوانین خاص.

هیئت توسعه اقتصادی سنگاپور (**EDB**[2]) در سال ۱۹۶۱ با اساسنامه تأسیس شد. قانون هیئت توسعه اقتصادی[3] وظایف و اختیارات این هیئت را مشخص می‌کند. بر اساس ماده ۶ این قانون، عملکرد این قانون جذب و تسهیل سرمایه گذاری داخلی و خارجی است.

---

1. the Singapore Companies Act
2. Singapore's Economic Development Board (EDB)
3. The Economic Development Board Act

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-18]

۲-۲ محدودیت در سرمایه گذاری خارجی در سنگاپور

کشور سنگاپور، سرمایه‌گذاری خارجی را در چند بخش از جمله ارتباطات از راه دور، رسانه‌ها، بانکداری و مالکیت زمین محدود می‌کند. محدودیت‌های سرمایه‌گذاری خارجی می‌توان در قوانین خاص جستجو کرد؛ مانند قانون مطبوعات و چاپ در مورد محدودیت‌های کنترل خارجی شرکت‌های مطبوعاتی. در عمل، این محدودیت‌های مربوط به سرمایه‌گذاری خارجی، توسط مرجع نظارتی ذیربط اجرا می‌شود. به عنوان مثال، موسسه مالی سنگاپور سرمایه‌گذاری‌های خارجی را در بخش بانکی از طریق سیستم صدور مجوز تنظیم شده توسط ماده ۷ قانون بانکی تنظیم می‌کند.

۲-۳ مشوق‌ها

سنگاپور برای تشویق سرمایه‌گذاری طیف وسیعی از مشوق‌های مالیاتی را ارائه می‌دهد. در اکثر موارد، این مشوق‌ها در دسترس همه سرمایه‌گذاران است، نه تنها سرمایه‌گذاران خارجی. به عنوان مثال، قسمت **X** قانون مشوق های توسعه اقتصادی[1] کسر مالیات برای هزینه‌های سرمایه را در یک "پروژه مصوب" تصویب کرده است.

۳- ویتنام

۳-۱ قوانین مربوط به سرمایه‌گذاری در ویتنام

قانون جدید سرمایه‌گذاری ویتنام در سال ۲۰۱۴ به تصویب رسید و در ژانویه سال ۲۰۱۵ به اجرا در آمد. این قانون طیف وسیعی از موضوعات را شامل می‌شود، از جمله مراحل پذیرش و تأیید برای سرمایه‌گذاری‌های جدید، مشوق‌ها و مقررات حاکم بر سرمایه‌گذاری خارجی.

این قانون، هم برای سرمایه‌گذاران ویتنامی و هم خارجی اعمال می‌شود. تفاوت اساسی در این قانون، بین سرمایه گذاران خارجی (یعنی گروهی از اتباع خارجی و شرکت‌های سهامی خارج از ویتنام) و سرمایه گذاران ویتنامی (یعنی گروهی از اتباع ویتنامی و اشخاص ویتنامی که کاملاً متعلق به ویتنام هستند) وجود دارد. شرکت‌های سهامی در ویتنام در صورتی که در آن خارجیان ۵۱ درصد یا بیشتر از سرمایه را دارا باشند، معمولاً با آنها مانند سرمایه‌گذار خارجی برخورد می‌شود، اما در صورتی که شرکت های سهامی در ویتنام که خارجی‌ها در آن کمتر از ۵۱ درصد از سرمایه را در اختیار داشته باشند مانند سرمایه گذاران ویتنامی با آنها برخورد می‌شود.

---

1. the Economic Expansion Incentives Act

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-18]

۳-۲ تصویب پروژه های سرمایه‌گذاری جدید

قانون سرمایه‌گذاری دو مجموعه فرآیند تصویب، برای سرمایه‌گذاری جدید را تعیین می‌کند. مجموعه اول فرآیندها در مواد ۳۰، ۳۱ و ۳۲ بیان شده است. این مواد طرح‌های سرمایه‌گذاری را مشخص می‌کنند که به ترتیب نیاز به تصویب مجلس ملی، نخست وزیر و کمیته‌های استانی مربوطه دارند. این مقررات در مورد سرمایه‌گذاران خارجی و ویتنامی اعمال می‌شود. بالاترین سطح تصویب مربوط به شورای ملی است. در ماده ۳۰ تصریح شده که تعداد بسیار کمی از طرح‌ها نیاز به تصویب مجلس شورای ملی دارند که شامل انرژی هسته‌ای، پهنه‌بندی عمده اراضی و موارد دیگراست.

فرایند دوم تصویب سرمایه‌گذاری، از طریق صدور گواهی سرمایه‌گذاری است. گواهینامه‌های سرمایه گذاری را می‌توان توسط سازمان برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری در سطح استان و در صورت سرمایه‌گذاری در بخش‌های صنعتی و مناطق صادراتی، هیئت مدیره آن را صادر می‌کند. همه سرمایه‌گذاری‌های خارجی جدید، از جمله سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های موجود در ویتنام که در آن خارجی ها ۵۱ درصد یا بیشتر از سهام را در اختیار دارند، نیاز به گواهی سرمایه‌گذاری دارند. سرمایه گذاران ویتنامی نیاز به گواهی سرمایه‌گذاری ندارند. سرمایه‌گذاری‌های خارجی مصوب ماده ۳۰، ۳۱ و ۳۲ به طور خودکار گواهی سرمایه گذاری صادر می‌شوند. برای این سرمایه‌گذاری‌ها که در مواد ۳۰، ۳۱ یا ۳۲ به تأیید نیاز ندارند، صدور گواهی سرمایه‌گذاری، مکانیزمی برای تنظیم ورود و تصویب سرمایه‌گذاری جدید خارجی است.

قانون سرمایه‌گذاری همچنین شامل لیستی از شش خط مشاغل ارائه داده که در آن سرمایه‌گذاری ممنوع است و ۲۴۳ خط مشاغل که در آن سرمایه گذاری مشروط است. قانون سرمایه‌گذاری به خودی خود بین سرمایه‌گذاری خارجی و ویتنامی در خطوط مشروط تمایز قائل نمی‌شود. با این حال، "شرایط" که یک سرمایه گذار را برای سرمایه‌گذاری در خطوط مشروط قانع می‌کند، در خود قانون سرمایه‌گذاری وجود ندارد، اما در "سایر قوانین، دستورالعمل‌ها، مصوبات و موافقت نامه‌های بین المللی" گنجانده شده است. در عمل، شرایط مختلفی برای سرمایه گذاری خارجی در مشاغل مشروط پیوست شده است. انچه که برداشت می‌شود این است که تصویب سرمایه گذاری جدید در مشاغل مشروط از طریق فرآیند صدور گواهینامه-های سرمایه‌گذاری تنظیم می‌شود.

روش‌های مختلفی در هنگام خرید سهام یا مشارکت سرمایه در تجارتهایی که قبلاً به طور قانونی در ویتنام وجود دارند، اعمال می‌شود. ماده ۲۶ شرایطی را توضیح می‌دهد که در آن سرمایه‌گذاران خارجی ملزم به ثبت نام برای ثبت چنین معاملات هستند. گواهینامه سرمایه گذاری لازم نیست.

۳-۳ مشوق ها

قانون سرمایه‌گذاری شامل مقررات مربوط به مشوق‌ها و اشکال دیگر "حمایت از سرمایه‌گذاری" است. مشوق‌های موجود در قانون شامل طیف معافیت‌های مالیاتی و همچنین کاهش اجاره‌بها در اراضی متعلق به

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-18]

دولت است. ماده ۱۶ مشاغلی را که به طور کلی واجد شرایط این مشوق‌ها هستند، مشخص می‌کند، اما ارزش مشوق‌ها را مشخص نمی‌کند، که طبق مقررات مندرج در قانون تنظیم می‌شود. به نظر می‌رسد سرمایه‌گذاران که معیارهای تعیین شده در آیین نامه را رعایت می‌کنند، به طور خودکار واجد شرایط مشوق‌های مربوطه هستند. مشوق‌ها از طریق فرآیند دریافت گواهینامه سرمایه گذاری یا از طریق سیستم مالیاتی اداره بدون نیاز به گواهینتمه اجرا می‌شوند. اشکال اضافی "حمایت از سرمایه‌گذاری" شامل اعطای وام و زیرساخت برای سرمایه‌گذاری‌های انجام شده در پارک های صنعتی و مناطق پردازش صادرات است.

٤-٣ رابطه با سایر قوانین

اصل اساسی که در ماده ۴ (۱) وضع شده این است که قانون سرمایه‌گذاری بر سایر قوانین ویتنامی غلبه نمی‌کند. سرمایه‌گذاران باید به طور کامل، از قوانین دیگر مربوطه پیروی کنند. اما در صورتی که محدودیت‌ها و شرایط سرمایه‌گذاری جدید مندرج در قوانین دیگر مغایر با موارد مندرج در قانون سرمایه‌گذاری باشد، مقررات قانون سرمایه‌گذاری غالب است، مشروط بر این که موارد معدود استثنائات مشخصی در نظر گرفته شود. در مواردی که مقررات مقرر در قانون سرمایه‌گذاری و معاهدات بین المللی ویتنام ناسازگار هستند، شرایط معاهده، بر هر میزان ناهماهنگی حاکم است.

در بحث حقوق سرمایه‌گذار نیز، قانون سرمایه‌داری مجموعه محدودی از حقوق سرمایه‌گذار را تعیین می‌کند. این حقوق شامل:

۱- تعهدی مبنی بر اینکه دارایی‌های سرمایه گذاران از طریق اقدامات اداری ملی نمی‌شوند.

۲- تعهد به عدم تحمیل دسته‌های خاصی از مقررات اجرایی.

۳- ایجاد حقی برای سرمایه‌گذاران خارجی برای بازپرداخت سرمایه و درآمد سرمایه‌گذاری.

۴- تعهدی که مشوق‌های اعطا شده به یک سرمایه‌گذاری در طول مدت طرح فسخ نشود اگرچه این تعهد مستثنی است.

قانون سرمایه‌گذاری انواع حقوق سرمایه‌گذار را که اغلب در معاهدات سرمایه‌گذاری یافت می‌شود، در بر نمی‌گیرد مانند تضمین‌های عمومی در مورد رفتار منصفانه و برابر و برخوردهای ملی.

در مورد حل و فصل اختلافات نیز باید گفت که؛ قانون سرمایه گذاری تصریح می‌کند که اختلافات بین سرمایه‌گذاران خارجی و دولت ویتنام باید از طریق سیستم دادگستری ویتنام یا داوری در ویتنام حل شود، مگر اینکه "توافق بین المللی" غیر از آن را مقرر کند. "توافق بین المللی" در قانون تعریف نشده است، اما آنچه که به نظر می‌رسد شامل معاهدات و قراردادهای سرمایه گذاری بین دولت ویتنام و یک سرمایه گذار خارجی است. به همین ترتیب، قانون سرمایه گذاری موافقت داوری را فراهم نمی‌کند، اما به سرمایه‌گذاران خارجی این امکان را می‌دهد که اختلافات را از طریق داوری بین المللی حل کنند.

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-18]

٤- تایلند

٤-١ قوانین مربوط به سرمایه‌گذاری در تایلند

تایلند دو قانون متفاوت در زمینه سرمایه‌گذاری دارد. اولین قانون تجارت خارجی[1](**FBA**) مصوب سال ۱۹۹۹ است. همانطور که از نام آن پیداست، **FBA** بطور خاص در سرمایه‌گذاری‌های خارجی در تایلند اعمال می‌شود. وظیفه اصلی آن تنظیم ورود سرمایه‌گذاری‌های جدید خارجی به تایلند با استفاده از مجموعه‌ای از "لیست‌های منفی" بخش‌هایی است که در آن سرمایه‌گذاری خارجی محدود یا ممنوع است. با این حال، توجه به این نکته مهم است که این فهرست‌های منفی تنها محدودیت‌های سرمایه‌گذاری خارجی طبق قانون تایلند نیستند. محدودیت‌ها و شرایط برای سرمایه گذاری خارجی در سایر قوانین خاص بخش مانند قانون تجارت موسسات مالی[2](۲۰۰۸) موجود است.

قانون دوم در مورد سرمایه‌گذاری، قانون تشویق سرمایه‌گذاری[3](**IPA**) سال ۱۹۷۷ است. این قانون هم برای سرمایه‌گذاری داخلی و هم خارجی اعمال می‌شود. این مبنای قانونی فعالیتهای هیئت سرمایه گذاری تایلند را فراهم می‌کند و در درجه اول به موضوع مشوق‌های سرمایه‌گذاری می‌پردازد.

قانون تجارت خارجی[4]برای مشاغل خارجی که به دنبال فعالیت در تایلند هستند، اعمال می‌شود. بخش ۳ این قانون تجارت "خارجی" را تعریف می‌کند که شامل موارد زیر است:

- اشخاص حقیقی که تابعیت تایلند ندارند.
- اشخاص حقوقی (به عنوان مثال شرکت هایی) که در تایلند ثبت نشده اند.
- اشخاص حقوقی ثبت شده در تایلند که حداقل نیمی از سرمایه یا حداقل نیمی از سهام متعلق به اشخاص خارجی است.

٤-٢ تصویب سرمایه‌گذاری و لیست‌های منفی

وظیفه اصلی **FBA** تنظیم سرمایه‌گذاری خارجی در برخی از بخش‌های ممنوع و محدود است. این قانون سه لیست مختلف از بخش هایی که سرمایه‌گذاری خارجی در آنها ممنوع یا محدود است را تعیین می‌کند:

لیست اول) بخش‌هایی که مشاغل خارجی در آن ممنوع است.

فهرست دو) بخش‌هایی که مشاغل خارجی در آن ممنوع است، مگر اینکه از وزیر مجوز لازم گرفته شود.

فهرست سه) بخش‌هایی که مشاغل خارجی در آن ممنوع است، مگر اینکه از مدیرکل دفتر توسعه تجارت مجوز گرفته شود.

---

1. the Foreign Business Act
2. the Financial Institutions Business Act
3. the Investment Promotion Act
4. The Foreign Business Act

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-18]

بخش‌های ۱۵ تا ۱۸ قانون تجارت خارجی روش‌هایی را برای درخواست و اخذ مجوز فعالیت در مشاغل در بخش‌های مشخص شده در لیست‌های دو و سه تعیین می‌کند.

در اصل، سرمایه‌گذاری خارجی در بخش‌هایی که در هیچ یک از لیست‌ها مشخص نشده مجاز است، البته موضوع محدودیت در سایر قوانین خاص نیز یافت می‌شود.

۳-٤ تعامل با سایر قوانین، از جمله قانون تشویق سرمایه‌گذاری

یکی از ویژگی‌های مهم **FBA** این است موجب لغو سایر قوانین دیگر نمی‌شود. در عوض، ماده ۱۳ تصریح می‌کند، در صورت عدم تناقض بین قوانین، قوانین دیگر بر قانون تجارت خارجی حاکم است. در عمل، این بدان معنی است که محدودیت‌های سرمایه‌گذاری خارجی مندرج در قوانین دیگر همچنان اعمال می‌شود، از جمله محدودیت‌هایی که مربوط به بخش‌هایی است که تحت "**FBA**" در "لیست‌های منفی" قرار نگرفته‌اند. به عنوان مثال، طبق بند ۱۶ قانون تجارت مؤسسات مالی، حداقل ۷۵ درصد از سهام در یک موسسه مالی باید در دست افراد تایلندی باشد.

این اصل که **FBA** در صورت تناقض با سایر قوانین، در ماده ۱۲ نیز منعکس شده است، که به همکاری **FBA** و **IPA** می‌پردازد. ماده ۱۲ بیان می‌کند که اگر یک سرمایه‌گذاری در بخشی ذکر شده در لیست دو یا لیست سه توسط هیئت سرمایه گذاری تحت **IPA** "مشوق" وضع ضود، باید تحت **FBA** نیز مجاز باشد. به همین ترتیب، اعطای وضعیت مشوق تحت **IPA** یکی از راههای برآورده کردن الزامات سرمایه گذاری خارجی در بخش‌های محدود تحت **FBA** است.

در ماده ۱۰ مقرر شده است که اگر تایلند، بوسیله معاهده بین المللی خود را موظف به صدور اجازه سرمایه‌گذاری خارجی داده باشد، ممکن است خارجی‌ها نیز در بخش‌هایی که در لیست‌های منفی مشخص شده‌اند، فعالیت کنند. در این شرایط، سرمایه‌گذاری‌های خارجی در بخش همچنان تحت الزامات ثبت نام در ماده ۱۱ قرار دارند.

٤-٤ قانون تشویق سرمایه‌گذاری

این قانون هیئت سرمایه گذاری تایلند[1]را ایجاد کرده است. ساختار حکومتی هیئت سرمایه گذاری در فصل ۱ این قانون آمده است.

وظیفه اصلی هیئت سرمایه گذاری، اجرای سیستم مشوق های سرمایه گذاری است که برای ارتقاء سرمایه گذاری طراحی شده است. این سیستم از طریق صدور "گواهینامه‌های تشویق" به سرمایه گذاران انفرادی انجام می‌شود، و سپس سرمایه‌گذار "تشویق شده" را به نفع مشوق‌های مشخص واگذار می‌کند. براساس بند ۱۶، هیئت سرمایه گذاری می‌تواند سیاست‌هایی را اتخاذ کند که مشخص کند کدام نوع سرمایه‌گذاری

1. the Thai Board of Investment

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-18]

در اصل واجد شرایط "گواهینامه های تشویق" است. سرمایه‌گذاران فردی هنوز هم نیاز به درخواست و اخذ گواهینامه تشویق برای داشتن مشوق‌های سرمایه‌گذاری تحت قانون تشویق سرمایه‌گذاری دارند. تحت بندهای ۱۷ و ۱۸، هیئت سرمایه‌گذاری قدرت تصمیم‌گیری درمورد اعطای "گواهی تشویق" به سرمایه‌گذاران را دارد. بر اساس بند ۲۰، هیئت سرمایه گذاری همچنین اختیارات گسترده‌ای برای پیوستن شرایط به "گواهی تشویق" اعطا شده به یک سرمایه‌گذار دارد. این شرایط می‌تواند طیف وسیعی از مقررات اجرا مانند مقررات محتوای محلی را شامل شود.

قانون تشویق سرمایه‌گذاری خود، بین سرمایه‌گذاران تایلندی و خارجی تفاوت قائل نیست. تمایز اصلی بر اساس این قانون بین سرمایه‌گذارانی است که وضعیت "تشویق شده" به آنها اعطا می‌شود، که ممکن است سرمایه‌گذاران تایلندی یا خارجی باشند، و کسانی که وضعیت "تشویق نشده" ندارند. اما، طبق بند ۲۰، در استفاده از اختیار خود برای پیوستن شرایط به "گواهی تشویق"، هیئت سرمایه‌گذاری می‌تواند تابعیت سرمایه گذار و منبع سرمایه را در نظر بگیرد.

٤-٥ مشوق های مالی

قانون تشویق سرمایه‌گذاری شامل طیفی از مشوق‌های مالی اختیاری است که هیئت مدیره سرمایه‌گذاری می‌تواند به سرمایه‌گذاری های "تشویق شده" اعطا کند. که شامل معافیت از مالیات بر درآمد، و معافیت از عوارض واردات در ماشین آلات و ورودی‌هایی برای تولید است که متعاقباً صادر می‌شود.

حقوق سرمایه گذار بر اساس قانون تشویق سرمایه‌گذاری طیف وسیعی از حقوق و مزایای دیگر را به سرمایه گذاران "تشویق شده" اعطا می‌کند. آنها شامل حق بازپرداخت سرمایه‌های وارد شده به تایلند و بازپرداخت این سرمایه و تضمین عدم سرمایه‌گذاری سرمایه گذار "تشویق شده" تحت هیچ شرایطی می‌شوند. این حقوق برای همه سرمایه گذاران گسترش نمی یابد، بلکه فقط به سرمایه گذاران "گواهی تشویق شده" تحت **IPA**. صادر می‌شود.

٤-٦ رابطه با سایر قوانین

به طور کلی، **IPA** به گونه‌ای طراحی شده است که بر سایر قوانین حاکم است و به هیئت سرمایه‌گذاری اختیار می‌دهد تا به سرمایه‌گذاران "تشویق شده" مزایایی بدهد در غیر این صورت مغایر با قانون تایلند خواهد بود. ماده ۲۷ به هیئت سرمایه گذاری این قدرت را می‌دهد تا از محدودیت‌های مالکیت زمین چشم پوشی کند در غیر این صورت برای یک سرمایه گذار "تشویق شده" استفاده می‌شود. بر خلاف این اصل کلی که **IPA** بر سایر قوانین حاکم است، ماده‌های ۲۴ تا ۲۶ تصریح می‌کند که اختیارات هیئت سرمایه‌گذاری برای اعطای مجوز مهاجرت به اتباع بیگانه در ارتباط با یک سرمایه گذار " تشویق شده" مشمول سایر قوانین تایلند در مورد مهاجرت است.

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-18]

۵-مالزی

۵-۱ قوانین مربوط به سرمایه‌گذاری در مالزی

سرمایه‌گذاری در مالزی توسط چندین قانون اداره می‌شود. این قوانین شامل قوانینی است که حاکم بر سرمایه‌گذاری در صنایع خاص است، مانند قانون هماهنگی صنعتی[1](۱۹۷۵) که بر سرمایه‌گذاری در تولید نظارت می‌کند و قوانین کاربردی عمومی مانند قانون کیفیت محیط زیست[2](۱۹۷۴). نزدیکترین چیز به قانون سرمایه‌گذاری در مالزی، قانون تشویق سرمایه‌گذاری[3](**PIA**) سال ۱۹۸۶ است که منحصراً به موضوع مشوق‌های سرمایه‌گذاری می پردازد.

به طور کلی، سرمایه گذاری‌های داخلی و خارجی جدید در مالزی نیاز به تصویب دولت دارد. به عنوان مثال، بر اساس بخش ۳ قانون هماهنگی صنعتی، هر فرد یا شرکتی که بخواهد وارد "فعالیت تولیدی" شود، مستلزم اخذ مجوز می‌باشد که این مجوز توسط آژانس سرمایه گذاری مالزی (سازمان توسعه سرمایه گذاری مالزی (**MIDA**[4])) صادر می‌شود.

سرمایه‌گذاری در بسیاری از بخش‌های خدمات نیز به تصویب دولت نیاز دارد. این الزامات معمولاً توسط قوانین خاص اعمال می‌شود. در برخی بخش‌ها، یک سرمایه‌گذار آینده‌نگر می‌تواند برای مجوز مربوطه، از **MIDA** تقاضا کند. در سایر موارد، وزارتخانه یا آژانس خط مربوطه درخواست‌های مربوط به پروانه و مجوزها را بررسی می‌کند. به عنوان مثال، سرمایه‌گذاری خارجی در خدمات مالی بوسیله‌ی قانون خدمات مالی[5](۲۰۱۲) تنظیم شده و مشمول محدودیت سهام است. بانک مرکزی مالزی، درخواست‌های مجوز برای تأمین خدمات مالی را مورد

قانون تشویق سرمایه‌گذاری (**PIA**) یک چارچوب قانونی است. این قانون به وزیر تجارت و صنعت بین‌المللی جهت تعیین اینکه سرمایه‌گذاران و سرمایه‌گذاری‌ها برای طبقات خاصی از مشوق‌های سرمایه گذاری واجد شرایط هستند، اختیارات گسترده‌ای می‌دهد و میزان چنین مشوق‌هایی را تعریف می‌کند.

قانون تشویق سرمایه‌گذاری بین سرمایه گذاران یا سرمایه‌گذاری خارجی و داخلی فرقی نمی‌گذارد. با این حال، در اعمال اختیارات اعطا شده از سوی این قانون، وزیر ممکن است قوانینی تعریف شده‌ای در زمینه‌ی مشوق‌ها تعیین نماید که بین سرمایه گذاران مالزیایی و خارجی متمایز باشد به عنوان مثال، دستورالعمل‌های منتشر شده در **MIDA** برای "سرمایه گذاری عمومی" نشان می دهد که واجد شرایط بودن مشوق‌ها در برخی از بخش‌ها، مشروط به داشتن حداقل درصد سهام مالزی است.

---

1. Industrial Coordination Act
2. the Environmental Quality Act
3. the Promotion of Investments Act
4. the Malaysian Investment Development Authority
5. the Financial Services Act

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-18]

۲-۵ مشوق‌ها

در این قانون چندین نوع مختلف از مشوق‌ها وجود دارد که دو مورد مهم آن، وضعیت پیشگام و کمک هزینه‌ی مالیاتی بر سرمایه‌گذاری است. وضعیت پیشگام، به یک سرمایه گذار حق معافیت مالیات بر درآمد را به مدت پنج سال می‌دهد. این معافیت مالیاتی ممکن است برای ۵ سال دیگر هم تمدید شود. این دو مشوق دوجانبه هستند. سرمایه گذار باید انتخاب کند که کدام یک از آنها را درخواست کند.

همانطور که قبلاً اشاره شد، وزیر تجارت و صنعت بین المللی دارای اختیارات گسترده ای در این زمینه دارد به نحوی که تعیین می‌کند که کدام سرمایه‌گذاری‌ها دارای چه مشوق‌هایی باشند. این شامل قدرت تعیین میزان مشوق‌ها در بخش های مختلف است. به عنوان مثال، یک سرمایه گذار که برای سرمایه‌گذاری در برخی پروژه های تعریف شده "فناوری پیشرفته" به عنوان پیشگام به آنها اعطا می‌شود، حق معافیت مالیات بر درآمد ۱۰۰ درصدی را دارد. در مقابل، در فعالیت های تولید رایج، سرمایه‌گذاران با وضعیت پیشگام، فقط حق دریافت ۷۰ درصد معافیت مالیات بر درآمد را دارند. **MIDA** دستورالعمل های دقیقی را منتشر می کند که صلاحیت سرمایه گذاران در بخش های مختلف را مشخص می‌کند.

٦- فیلیپین

۱-٦ قوانین مربوط به سرمایه‌گذاری در فیلیپین

فیلیپین دو قانون متفاوت در زمینه سرمایه‌گذاری دارد. اولین مورد، قانون سرمایه‌گذاری‌های خارجی[1] (**FIA**) در سال ۱۹۹۱ است. همانطور که از نام آن پیداست، این قانون بطور خاص در مورد سرمایه-گذاری‌های خارجی در فیلیپین اعمال می‌شود. وظیفه اصلی آن تنظیم ورود سرمایه‌گذاری‌های جدید خارجی به فیلیپین با استفاده از مجموعه‌ای از "لیست‌های منفی" بخش‌هایی است که در آن سرمایه‌گذاری خارجی محدود یا ممنوع است.

قانون دوم در مورد سرمایه گذاری، قانون اصلاح سرمایه گذاری **OIC**[2] مصوب ۱۹۸۷است. این قانون هم برای سرمایه‌گذاری داخلی و هم خارجی اعمال می‌شود. این قانون، مبنای حقوقی فعالیت‌های هیئت سرمایه‌گذاری فیلیپین (فصل دوم) را فراهم می‌کند و در درجه اول به موضوعات مربوط به ارتقاء و مشوق‌های سرمایه‌گذاری می‌پردازد. علاوه بر این، قانون منطقه‌ای ویژه اقتصادی[3] در سال ۱۹۹۵ به ارتقاء و مشوق‌های سرمایه گذاری برای مشاغل فعال در یکی از بسیاری از مناطق ویژه اقتصادی فیلیپین می‌پردازد.

در خصوص دامنه‌ی کاربرد قانون سرمایه‌گذاری خارجی در فیلیپین، بر "اتباع غیر فیلیپینی" حاکم است. اتباع فیلیپین شامل شهروندان فیلیپین و شرکتهای ثبت شده در فیلیپین است که در آن شهروندان فیلیپین

1. the Foreign Investments Act
2. the Omnibus Investments Code
3. the Special Economic Zone Act

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-18]

حداقل ۶۰٪ سرمایه و رأی شرکت را دارند. ملزوماتی که خارج از این تعریف باشند، اتباع غیر فیلیپینی هستند.

این قانون بین مفهوم سرمایه‌گذاری و تجارت تفکیک قائل شده است. سرمایه‌گذاری به عنوان مشارکتی عادلانه و برابر در یک شرکت با تشکیلات اقتصادی در فیلیپین معرفی می‌شود و "تجارت" را بطور گسترده ای شامل کم و بیش هرگونه فعالیت مرتبط با تجارت در فیلیپین معرفی می‌کند. با وجود این قانون سرمایه‌گذاری خارجی هم برای "سرمایه گذاری" و هم برای "تجارت" توسط اتباع غیر فیلیپینی اعمال می شود. درک ما این است که اثر تمایز بین "سرمایه گذاری" و "تجارت" این است که روشن شود که **FIA** فارغ از این اعمال می شود آیا یک غیر فیلیپینی یک شرکت با هدف اجرای امور تجاری در فیلیپین ثبت می‌کند.

محدودیت مهمی که در این قانون وجود دارد این است که در مورد مؤسسات بانکی و مالی اعمال نمی‌شود، بلکه قانون بانکداری عمومی در مورد این موسسات اعمال می‌شود.

۲-۶ سرمایه گذاری خارجی در فیلیپین و لیست های منفی

اصل اساسی تأسیس شده توسط **FIA** این است که یک غیر فیلیپینی می‌تواند بدون نیاز به تأیید قبلی، در فیلیپین در هر بخش سرمایه گذاری یا تجارت کند، به استثنای بخش‌هایی که سرمایه گذاری خارجی تحت عنوان "فهرست منفی" محدود یا ممنوع است. برای بخشهایی که در خارج از لیست منفی قرار دارند، تنها شرط لازم این است که اتباع غیر فیلیپینی قبل از سرمایه گذاری یا تجارت، باید ثبت نام کنند. خود لیست منفی به سه بخش تقسیم می‌شود. در اینجا، تمایز بین "بنگاه‌های صادراتی" و "شرکتهای بازار داخلی" اهمیت دارد. اصطلاح "بنگاه‌های صادراتی" به شرکتهایی اطلاق می شود که حداقل ۶۰٪ از میزان تولید خود را صادر می‌کنند. دو بخش اول لیست منفی هم برای شرکتهای صادراتی و هم برای شرکتهای بازار داخلی اعمال می شود. با این حال، بخش سوم این فهرست فقط مربوط به شرکت‌های بازار داخلی است. یکی از ساختارهای سه بخشی از لیست منفی، باز کردن طیف گسترده‌ای از بخش‌ها به سرمایه‌گذاری های خارجی است که در آن سرمایه گذاری در درجه اول به تولید برای صادرات اختصاص دارد.

۳-۶ رابطه با سایر قوانین

در ماده ۱۲ آمده است که "هیچ آژانس، ابزار و یا تقسیم بندی سیاسی دولت" اقداماتی را انجام نمی‌دهد که با **FIA** در تعارض باشد یا اثر آن را باطل کند. به نظر می رسد که هدف از این ماده اطمینان دادن به این موضوع است که اقدامات حکومتی با توانایی اتباع غیر فیلیپینی در سرمایه گذاری در بخش‌هایی که در لیست منفی **FIA** وجود ندارد، اختلال ایجاد نمی‌کند. ماده ۱۱ این قانون صریحاً بیان می‌دارد که همه "شرکتهای صنعتی" (اصطلاحی که در **FIA** تعریف نشده باشد) باید با سایر قوانین و معیارهای زیست

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-18]

محیطی مطابقت داشته باشند. احتمالاً، این اصل که سرمایه گذاری باید مطابق قوانین و مقررات قابل اجرا در فیلیپین باشد به طور کلی مطابقت داشته باشد، حتی در بخش هایی که برای اتباع غیر فیلیپینی برای سرمایه گذاری فراهم هستند.

تأسیس هیئت سرمایه گذاری: **OIC** هیئت سرمایه گذاری فیلیپین (**BOI**) را تأسیس می‌کند. **OIC** هیئت سرمایه گذاری را به عنوان مسئول"تنظیم و مشوق سرمایه گذاری در فیلیپین" توصیف می‌کند. با این وجود، از اختیاراتی که توسط **OIC** و از وب سایت **BOI** به **BOI** اعطا شده است، به نظر می‌رسد که مسئولیت‌های آن در عمل بیش از تنظیم سرمایه گذاری بر تشویق سرمایه گذاری متمرکز است. وظایف **BOI** شامل تدوین برنامه سالانه اولویت‌های سرمایه گذاری و تعیین صلاحیت سرمایه‌گذاران برای مشوق‌ها در برنامه اولویت های سرمایه گذاری است.

٤-٦ مشوق‌ها

صلاحیت سرمایه‌گذاران برای مشوق‌ها از طریق فرآیند ثبت شرکتها با هیئت سرمایه‌گذاری فیلیپین طبق برنامه اولویت‌های سرمایه‌گذاری مشخص می‌شود. شرکتهایی که با موفقیت ثبت نام می‌کنند مشمول مشوق هایی هستند که برای بخش و منطقه‌ای که در آن فعالیت می‌کنند، وجود دارد. مشاغل موجود تحت **OIC** شامل معافیت مالیات بر درآمد، اعتبارات مختلف مالیاتی و مراحل ساده گمرکی (ماده ۳۹). برخی از این مشوق ها با برآورده کردن نیازهای مختلف عملکردی - به عنوان مثال، نسبت‌های تعیین شده نیروی کار سرمایه.

حقوق سرمایه گذار در قانون **OIC** همچنین طیف وسیعی از "حقوق و ضمانت‌های اساسی" را به سرمایه گذاران اعطا می‌کند. این حقوق در دسترس همه سرمایه گذاران است، نه تنها کسانی که تحت برنامه اولویت‌های سرمایه گذاری در **BOI** ثبت شده‌اند. این افراد شامل حق جبران خسارت در صورت سلب مالکیت و حق بازپرداخت سرمایه و سود حاصل از سرمایه گذاری‌های خارجی نیز می‌شوند. با این حال، حق بازپرداخت سرمایه و سود به صراحت منوط به قانون بانک مرکزی، به شیوه‌ای که اصلاح شده، می‌باشد.

٥-٦ رابطه با سایر قوانین

علاوه بر استناد به قانون بانک مرکزی در ماده ۳۸، **OIC** به شرایط یا محدودیتهای ناشی از سایر قوانین در چندین مکان دیگر اشاره دارد. به عنوان مثال، یکی از مشوق های موجود برای سرمایه گذاران ثبت شده در **BOI**، توانایی اشتغال اتباع خارجی است. اما این موضوع منوط به قانون مهاجرت است.

---

1. the Philippines Board of Investment

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-18]

نتیجه‌گیری

هنگامی که قوانین کشورهای مختلف را با یکدیگر مقایسه می‌نماییم، نتیجه می‌گیریم که هنوز یک مدل جهان شمول برای قانون سرمایه‌گذاری خارجی وجود ندارد و این دولت‌ها هستند که با توجه به سیاست‌های خود میزان انعطاف‌پذیری قوانین را مشخص می‌کنند. قوانینی که دولت‌ها در این زمینه وضع می‌کنند باید انعطاف‌پذیر باشد و از وضع مقررات دوگانه و غیرضروری بپرهیزند و از تعابیر تفسیرپذیر و مبهم استفاده نکنند تا شرایط ورود سرمایه‌گذار خارجی به کشور فراهم شود. وجود قوانینی که متعادل کننده‌ی میان منافع ملی کشور و منافع سرمایه‌گذار خارجی باشد و همچنین رفتار متعادلی با سرمایه‌گذار داخلی و خارجی برقرار کند، می‌تواند زمینه جذب سرمایه‌گذار خارجی و در نتیجه رشد اقتصادی را به همراه داشته باشد.

مطالعه نظام‌های حقوقی کشورهای ایران وجنوب شرق آسیا نشان می‌دهد که در زمینه قانونگذاری برای سرمایه‌گذاری خارجی رویکردهای متنوعی را در پیش گرفته‌اند. مثلاً در کشوری مانند سنگاپور که در جایگاه هفتم در لیست **FDI** قرار گرفته، قانونی به عنوان قانون سرمایه‌گذاری خارجی ندارد و نظام پذیرش سرمایه‌گذاری در این کشور کاملاً باز است البته این به معنی عدم وضع محدودیت نیست، به طوری که قبلاً هم اشاره شد در این کشور سرمایه‌گذاری در بخش بانکداری مالکیت زمین، رسانه و ارتباطات از راه دور محدود شده است. برخی از کشورها نیز برای پذیرش فهرست‌های منفی ارائه می‌دهند مانند کشور تایلند و فیلیپین. فهرست منفی شامل بخش‌های اقتصادی هستند که سرمایه‌گذار خارجی از ورود به آن منع شده است در مقابل این فهرست، فهرست مثبت قرار می‌گیرد که لیستی از فعالیت‌های اقتصادی را نشان می‌دهد که برای سرمایه‌گذار خارجی مجاز می‌باشد. ارائه فهرست منفی برای سرمایه‌گذاری خارجی متداول‌تر از فهرست مثبت در میان کشورها است و برتری و موفقیت این فهرست نسبت به فهرست مثبت بیشتر است زیرا با توجه به گستردگی بخش‌های اقتصادی، ارائه‌ی فهرست مثبت نمی‌تواند جامعیت مناسبی به آن بپوشاند و سرمایه‌گذار خارجی را با ابهام و عدم شفافیت روبرو می‌سازد اما فهرست منفی که عبارات آن روشن و واضح باشد، سرمایه‌گذار با تردید ورود سرمایه‌ی خود به کشور میزبان روبرو نمی‌کند و می‌داند که ورودش به تمام بخش‌ها مجاز است به جز بخش‌های فهرست منفی.

ارائه فهرست منفی در قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری ایران نیز می‌تواند از ابهامات و استفاده از مفاهیم عام و تفسیرپذیر جلوگیری نماید مثلاً یکار بردن آن در بند (ب) و بند (د) از ماده ۲ این قانون.

در بند (ب) ماده ۲ قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری ایران می‌توان به جای استفاده از عبارات عام و تفسیرپذیر، لیست منفی ارائه داد و سرمایه‌گذار را از ورود به این حوزه‌ها منع کرد و بدین گونه برای سرمایه‌گذار هم شفاف و روشن خواهد بود.

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-18]

بند (د) از ماده (۲) حذف و به جای آن فهرست منفی و یا محدود شده اضافه شوند. بعبارت دیگر رویکرد مبتنی بر تعیین سهم ارزش کالا و خدمات تولیدی حاصل از سرمایه گذاری خارجی در هر بخش اقتصادی و رشته اقتصادی ؛ به رویکرد فهرست منفی و محدودشده در هر رشته اقتصادی تغییر یابد.

رژیم حقوقی کشورهای مورد مطالعه نشان می‌دهد که وجود قوانین عام نیز در بحث سرمایه‌گذاری خارجی نیز دخیل می‌باشد مانند قانون کیفیت محیط زیست مالزی، قانون عام قرارداد و قانون شرکت‌های سنگاپور.

در کلیه مواد مرتبط با صدور مجوزهای سرمایه گذاری که به صورت مستقیم یا غیر مستقیم به نظام پذیرش مبتنی بر اخذ مجوز از سازمان و یا هیات سرمایه گذاری خارجی اشاره دارد؛ و برخورداری از تسهیلات و حمایت‌های قانون تشویق و حمایت را منوط و مشروط به اخذ مجو و (۶) قانون و مواد متناظر با آن در آیین نامه قانون ذکر)، (نموده اند ؛ که عمدتاً در مواد (۳ شده اند، حذف ؛ و نظام پذیرش آزاد به صورت اطلاعی و ثبت آورده سرمایه گذاران خارجی جایگزین آن شوند.

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-18]

فهرست منابع و مآخذ

ـ آجری آیسک، عاطفه، (۱۳۹۸)، بررسی حقوقی سرمایه گذاری خارجی در صنعت گردشگری با نگاهی به قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی، اولین کنفرانس بین المللی گردشگری بیابان لوت؛ فرصت های محلی و بین المللی.

ـ استادی، حسین و دیگران، (۱۳۹۲). نقش سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در رشد اقتصاد ایران (۱۳۵۷-۱۳۸۷) و بررسی رابطه متقابل آنها، فصلنامه تحقیقات توسعه اقتصادی، شماره ۹

ـ رستمی، ولی و دیگران، (۱۳۹۲). بررسی حقوقی مشوق‌های قانون و آیین‌نامه اجرایی تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاران خارجی (۱۳۸۱) در سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و ترتیبات قراردادی. فصلنامه دانشگاه علم و فرهنگ، سال دوم، شماره ۲

ـ علی شیری، بهروز، شمس عراقی، شراگیم، (۱۳۹۲)، تأمین منابع مالی و سرمایه گذاری خارجی :مبانی، الزامات، اقدامات و دستاوردها، مجله سیاست‌های مالی و اقتصادی، سال یکم، شماره ۲

ـ غمامی، مجید، یادگاری، فهیمه، (۱۳۹۸)، بررسی مفهوم سرمایه‌گذار خارجی در کنوانسیون ایکسید و حقوق ایران، مجله پژوهش ملل، شماره ۴۴

ـ کاظمی، اعظم و دیگران، (۱۳۹۲)، شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی با استفاده از تکنیک **topsis** ، فصلنامه سیاست‌های مالی و اقتصادی، سال اول، شماره ۴

ـ کمیته سرمایه‌گذاری خارجی ستاد پساتحریم اتاق تهران، (۱۳۹۶). مطالعه تطبیقی قوانین سرمایه‌گذاری خارجی ایران با چند کشور منتخب. گزارش فاز سوم و نهایی ارزیابی قانون و آیین‌نامه تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی ایران

ـ میرزا خانی، حسن، (۱۳۹۱). الزامات سرمایه‌گذاری خارجی در سال تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی. مجله اقتصادی -ماهنامه بررسی مسائل و سیاست‌های اقتصادی

ـ میهمی، مهدی، (۱۳۹۸)، انتظارات مشروع سرمایه گذار در تقابل با منافع اساسی کشور میزبان و تحلیل آن به عنوان ریسک سیاسی، مجله پژوهش حقوق خصوصی، شماره ۲۸

ـ نیکبخت، حمیدرضا؛ انصاری، نگین، (۱۳۹۰)، حفظ منافع اساسی دولت میزبان در توافقات سرمایه‌گذاری بین المللی، مجله تحقیقات حقوقی، شماره ۵۶

__ BonnitchaJonathan. 2017. Investment laws of ASEAN countries: a comparative review. International Institute for Sustainable Development

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-18]